

Informator

Polskiego Związku Towarzystw
Kupieckich Wojew. Śląskiego.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Andrzeja 6. Kierownik redakcji: Józef Walusz.
Tel. 16-12. — Rachunki bankowe: Górnośląski Bank Handlowy w Katowicach

Prenumerata: Kwartalnie zł. 3,00. Numer pojedynczy zł. 0,50.
Dla członków Związku bezpłatnie. — — Ceny ogłoszeń przesyła się na życzenie.

„VESTA“

Bank Wzaj. Ubezpieczeń
w Poznaniu Założ. 1873 r.

Tow. Wzaj. Ubezpieczeń
od Ognia i Gradobicia

Tow. Asekuracyjne i Reasekuracyjne S. A.

Oddział Śląski w Katowicach, ulica 3-go Maja 36 a

Ubezpiecza na życie, dożycie rent etc,
od nieszczęśliwych wypadków, odpo-
wiedzialności prawno-cywilnej, samo-
chody od uszkodzenia.

Ubezpiecza od ognia fabryki, zakłady
przemysłowe etc, od kradzieży
z włamaniem, od gradobicia, trans-
porty.

„VESTA“ jest najstarszem Tow. Ubezp. polskim w byłym
zaborze pruskim, i pomimo akcentowania swej polskości
przetrwiała prześladowania władz niemieckich.

„VESTA“ posiada w Rzeczypospolitej 18 oddziałów.

Na Śląsku znajdują się generalne agentury

w Rybniku ul. Korfantego nr. 11, telefon 112 — w Pszczy-
nie Rynek nr. 10, tel. 59, w Tarn. Górach Rynek, nr 19, tel.
1197, w Wielkich Hajdukach Krakowska 159, telefon 264.

Kierownik Oddziału Śląskiego pan Tomasz Kowalczyk należy do Zarządu
polskiego Związku Tow. Kupieckich Woj. Śląskiego w Katowicach.

Nakładem: Polskiego Związku Towarzystw Kupieckich Województwa Śląskiego
w Katowicach (Walenty Jerzykiewicz, Katowice).

Śląska Centrala Handlowa
Tow. Akc.

Tel. 13-06

Tel. 17-61

Katowice - ul. 3 Maja 19.

Hurtownia kolonialno-spożywcza
Własna palarnia kawy

Telefon 7

Oddział w Rybniku ul. Sobieskiego 11

Bracia Broda
Hurtownia kolonialna

Katowice G. Ś.

Tel. 1908 Warszawska 13 Tel. 1908

Informator

Polskiego Związku Towarzystw
Kupieckich Wojew. Śląskiego.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Andrzeja 6. Kierownik redakcji: Józef Walusz.
Tel. 16-12. — Rachunki bankowe: Górnośląski Bank Handlowy w Katowicach

Prenumerata: Kwartalnie zł. 3,00. Numer pojedynczy zł. 0,50.
Dla członków Związku bezpłatnie. — — Ceny ogłoszeń przesyła się na życzenie

TREŚĆ: Posiedzenie „Razapolu”. — Dział gospodarczy. — Dział podat-
kowy. — Sprawy celne. — Sprawa Gdańsk-Gdynia. — Komunikaty.
— Różne. — Zdania kupieckie.

Posiedzenie „Razapolu”, Rada Związku Towarz. Kupieckich.

Posiedzenie „Razapolu“ Rady Związków Towarzystw Kupieckich Zachodniej Polski odbyło się w Poznaniu w dniu 7. marca 1925. r. przy udziale Polskich Kupieckich Związków: Nadnoteckiego delegat dyr. Masiak, Pomorskiego delegat Dr. Rzepecki, Poznańskiego prezes Mazurkiewicz, Śląskiego inż. Kopiczny.

Przewodził pan Mazurkiewicz, referował w imieniu Sekretarjatu Związku p. Kopiczny. Katowice.

1. Zatwierdzono protokół posiedzenia „Razapolu“ z dnia 24. stycznia 1925. r.

1. a) Postanowiono wzięcie udziału „Razapolu“ w tworzeniu polskiej floty handlowej.

1. b) Postanowiono wpłynąć na Rząd, aby Kupiectwo

brało udział w państwowym radzie kolejowej.

1. e) Kupiectwo polskie zwołuje ogólny Zjazd do Grudnia w czasie wystawy.

2. Zgodzono się na stworzenie Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w Warszawie z warunkiem, że wszystkie organizacje polskie kupiectwa będą reprezentowane w radzie i że 50 proc. głosów przypadnie Razapolowi. Wypracowano projekt budżetu dla Rady Naczelnej, ustawę zaś ma ostatecznie uchwalić pierwszy Zjazd Rady Naczelnej.

3. Postanowiono aby delegacje kupieckie na wystąpieniach zajęły jednolity front.

4. Wydawnictwo własnego organu „Razapolu“ odłożono na następne zebranie, tak samo i

5. Wzajemne pośrednictwo handlowe, inkasow. wywiado-

6. O ulgi taryfowe osobowe dla zwiedzających Targi powinny się starać zarządy targów i rada naczelna.

7. „Razapol“ starać się będzie, aby ujednostajnić nadzór sądowy w handlu.

Posiedzenie trwało od godziny 10,40 z przerwą obiadową 2-

godzinną do wieczora 8mej. Obrady miały charakter rzeczowy i stwierdzić można było, że uczestnicy przyjechali dobrze przygotowani do obrad.

Sekretariat „Razapolu“, Katowice, ul. Andrzeja 6.

Dział gospodarczy.

Unifikacja ustawodawstwa.

Jednym z bardzo ważnych zagadnień ustrojowych na ziemiach polskich jest sprawa unifikacji ustawodawstwa zwłaszcza gospodarczego. Braki pod tym względem dają się odczuwać w życiu gospodarczym kraju. Dotychczas przeprowadzono unifikację w dziedzinie prawa patentowego, czekowego i wekslowego. Komisja kodyfikacyjna ukończy w najbliższej przyszłości prace nad projektami kodeksu karnego, oraz procedury karnej i cywilnej. Ponadto opracowany został projekt jednolitej dla całego państwa ustawy przemysłowej, oraz projekt ustawy górniczej.

Przeciwko monopolowi zapalczanemu.

W kołach sejmowych wysuwane są poważne zastrzeżenia przeciwko wprowadzeniu monopolu zapalczanego, a zwłaszcza przeciwko wydzierżawieniu tegoż monopolu trustowi szwedzkiemu na lat dwadzieścia. Co uważane jest za równoznaczne z wyrzeczeniem się rozwoju przemysłu zapalczanego w Polsce.

Pożyczka dla cukrownictwa.

Związek przemysłu cukrowniczego podpisał umowę z pewnym konsorcjum banków angielskich na mocy której ma otrzymać pożyczkę w kwocie dwóch milionów funtów szterlingów przy stopie procentowej 10 w stosunku rocznym. Pożyczka ma być uiszczona całkowicie do lipca br.

Wkładka związkowa w P.K.O. 10 zł.

Zarząd P. K. O. postanowił wstrzymać wykonanie decyzji Rady zawiadowczej tej instytucji o podniesieniu wkładki związkowej w obrocie czeków. do 50 zł. i pozostawił dawną wysokość tej kładki tj. 10 zł.

A więc starania Związku nie poszły a marne.

Bank Polski.

W pierwszej dekadzie lutego zasługuje na podkreślenie zmniejszenie się zapasu walut obcych o 4 miliony złotych oraz bardzo znaczne zmniejszenie stanu pożyczek pod zastaw papierów wartościowych, mianowicie o 10 milionów złotych, co stanowi około 28 procent ogólnego stanu z końca stycznia.

W tysiącach złotych

Pozycje bilansów	31. I.	10. 11.
Złoto	104.249	104.356
Waluty obce i dewizy	242.115	237.979
Monety srebrne i bilon	27.659	26.441
Portfel wekslowy	270.424	271.781
Pożyczki 1)	37.466	27.702
Skarb Państwa (kredyt bezprocentowy)	18.458	38 591
Obieg biletów bankowych		
R-ki żyrowe: a) państwowe	2.844	10.701
b) inne	50.181	71.304
Zobowiązania w obcych walutach	12.624	12.891

1) Pożyczki pod zastaw papierów wartościowych i zdyskontowane papiery krótkoterminowe.

Ułatwienie kredytowe dla eksporterów.

Bank Polski od początku swego istnienia stosuje przy dyskontowaniu akceptów zagranicznych ułgową stopę procentową — 2 proc., niższą od normalnej tj. obecnie 8 proc. w stosunku rocznym.

Na ostatnim posiedzeniu Rady Banku upowazniał dyrekcję do stosowania w niektórych wypadkach stopy jeszcze niższej w zależności od oficjalnej stopy dyskontowej, obowiązującej w kraju, w którego walucie weksel jest wystawiony.

Tak np. obecne weksle dolarowe płatne w Europie, oraz weksle untowe, akceptowane przez firmy angielskie, będzie Bank Polski dyskontował podług stopy 5 proc. w stosunku rocznym, a weksle funtowe, akceptowane poza Anglią w stosunku 6 proc. rocznie.

Stosowanie tak niskiej stopy dyskontowej przyczyni się niewątpliwie do ułatwienia eksporterom polskim zdolności konkurencyjnej na rynkach zagranicznych.

Przypomnieć należy, że o ile chodzi o akcepty zagraniczne z terminem płatności dłuższym, niż 3 miesiące (które ze względu statutowych nie mogą być przez Bank Polski dyskontowane), — to akcepty takie mogą być przedmiotem zastawu w Banku; eksporterzy mogą zatem również na podstawie 6-miesięcznych akceptów zagranicznych korzystać z kredytu w Banku Polskim.

O przejazd przez teren niemiecki.

W ostatnich czasach były wypadki, iż policja niemiecka domagała się okaznia dowodów osobistych od podróżnych w pociągach polskich (transzytowych) na linii Górny Śląsk—Poznań. w czasie przejazdu na terenie niemieckim przez tak zwany korytarz kluczberski. Ponieważ te wypadki były powodem licznych żądań i nieporozumień, międzynarodowe czynniki wyjaśniają, że policja niemiecka ma prawo w tych pociągach na przestrzeni niemieckiej domagać się okaznia legitymacji osobistej.

Układ polsko-niemiecki w sprawie uprzywilejowanego tranzytu między polskim Górnym Śląskiem a resztą Polski przez niemiecki G. Śląsk, podpisany we Wrocławiu dnia 24. czerwca 1922 r., a ratyfikowany w dniu 30. kwietnia 1924 (Dz. U. R. P. nr. 82 poz. 704 i 705), reguluje dokładnie sprawę legitymowania się podróżnych. Według par. 64. powyższego układu wszyscy podróżni a więc i obywatele polscy muszą być w posiadaniu dowodów tożsamości, a kontrola dowodów osobistych (par. 70) odbywa się przez niemieckich rzedników w pociągach w czasie jazdy. O ile więc podróżny obywatel polski lub innej narodowości nie posiada przepisanego dowodu osobistego, albo odmówi okazania go policji niemieckiej, to w myśl paragrafu wyżej przytoczonego układu naraża się na wysadzenie z pociągu i ukaranie przez sądy niemieckie.

Ułatwienie komunikacyjne niemiecko-polskie.

We Wrocławiu odbyły się w dniach 12. 13. i 14. lutego br. narady kolejowe polsko-niemieckie w sprawie ułatwienia wzajemnej komunikacji. Zamierzone jest wprowadzenie następujących wzajemnych ułatwień: zniesien. przymusu opłacania przesyłek na granicy i pozostawienie uznania nadawcy czy sam chce pokryć cenę przewozu, lub czy należy ją potrącić od odbiorcy ładunku.

Opracowanie taryfy bezpośredniej polsko-niemieckiej z wyliczeniem stawek dla najważniejszych towarów obrotu między obydwoma krajami. Stworzenie stałego związku kolejowego pol-

sko-niemieckiego dla spraw przewozu towarowego, z zadaniem stałej pracy nad poprawą stosunków komunikacyjnych między obydwoma państwami.

Monopol soli.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19. lutego 1925.

§ 1. Przedmiotem monopolu sprzedaży jest wszelka sól jadalna, a zatem tak warzonka jak i kamienna, bez względu na to czy czysta, czy też zmieszana z innymi ciałami.

§ 2. Cenę sprzedaży soli dla hurtowych sprzedawców ustanawia się następująco:

- a) warzonka z Wieliczki 25 zł.
- b) warzonka z innych salin 20 zł.
- c) kamienna sól mielona z kopalni w Wapnie 20 zł.
- d) innych kopalni t. zw. szara 13.20 zł.

Sól kamienna wymieniona pod c) i d) w kruchach o 2 złote taniej.

Ceny powyższe rozumie się za 100 kg. soli wagon franco kopalnia względnie salina bez opakowania.

Ceny sprzedaży soli dla drobnych sprzedawców i dla konsumentów ustanowią izby skarbowe, względnie wydział skarbowy śląskiego urzędu wojewódzkiego, na podległym im obszarze z uwzględnieniem stosunków miejscowych.

§ 3. Sól przywożona za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu z zagranicy lub z obszaru, na którym nie obowiązuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wprowadzeniu jednolitego monopolu sprzedaży soli — podlega opłacie monopolowej w kwocie 20 zł. od 100 kg. warzonki względnie w kwocie 18 zł. od 100 kg. soli kamiennej.

Pozwolenie na hurtową sprzedaż soli jadalnej udziela Wydział Skarbowy Województwa Śląskiego.

Dla drobnej sprzedaży soli żadnych pozwoleń nie potrzeba.

Hurtownie soli prowadzi ksią-
żkę.

a) składową z kontem przy- i roz-
chodu;

b) wykaz drobnych sprzedawców;

Osoby fizyczne lub prawne, tru-
dniące się w dniu 31. stycznia br.
hurtowym handlem soli, o ile zamie-
rzają handel nadal prowadzić, mają
w czasie od dnia 1. do 31. marca br.
donieść o tem pisemnie Wydziało-
wi skarbowemu województwa ślą-
skiego:

a) od jakiego czasu i na mocy
czego upoważnienia prowadzony
jest hurtowy handel solą.

b) ile soli jadalnej (w centnarach
po 100 kg.) i z której saliny, wzglę-
dnie kopalni, sprowadziła hurtownia
w r. 1924.

c) jaki gatunek soli ma najwię-
kszy zbyt w siedzibie hurtowni i w
jej okręgu.

d) ilu drobnych sprzedawców i w
których miejscowościach zaopatruje
hurtownia w sól.

e) po jakiej cenie sprzedaje hur-
townia obecnie 100 kg. soli poszcze-
gólnych gatunków drobnym sprzeda-
wcom i jak kalkuluje tę cenę, tj.
ile z pobieranej przez nią ceny wy-
pada: 1) na cenę nabycia, 2) na ko-
szty przewozu kołcją lub kołowo, 3)
na koszty wyładowania i ewentual-
nie workowania, 4) na ubytek trans-
portowy, 5) na inne koszty połączo-
ne ze sprowadzeniem i sprzedażą
soli.

f) czy handel solą prowadzony
jest samoistnie, czy też w połącze-
niu z innym przedsiębiorstwem.

g) ile wynosi cena pobierana w
drobnej sprzedaży od konsumentów
za 1 kg. soli.

h) czy uprawniony prowadzi hur-
townię osobiście, czy też przez za-
stępcę (podać imię i nazwisko za-
stępcy).

Rozporządzenie niniejsze wchodzi
w życie z dniem ogłoszenia.

Dział podatkowy.

Ulgi w podatku majątkowym.

Na podstawie decyzji Minister-
stwa Skarbu nie należy egzekwować
podatku majątkowego płatnikom,
których majątek nie przekracza 10
tys. złotych nie tylko za drugą poło-
wę II raty, ale także i za pierwszą
część tejże raty, o ile nie została o-
na dotąd wpłacona.

Zaległości podatkowe.

W celu nieobciążenia płatnika
podatków kosztami egzekucyjnymi
niewspółmiernymi co do wysokości
kwot egzekwowanych, Ministerstwo
Skarbu zaleciło Izbowi Skarbowym
zaniechać ściągania w drodze przy-
musowej zaległości, nie przenoszą-
cych u jednego płatnika kwoty 1 zł.
Zaległości takie mają być po upły-

wie roku przenoszone do ksiąg bier-
czych na rok następny i pobrane
względnie ściągane z należnościami
lub zaległościami za ten rok.

Termin składania zeznań o dochodzie.

Termin do składania zeznań przez
osoby fizyczne i spadki wakujące
zeznań o dochodzie przesunięty zo-
stał dla wymiaru podatku dochodo-
wego na rok 1925 z dnia 1. marca
na 1. maja 1925 r.

Raty dla podatku dochodowego.

Wobec obecnego zastoju gospo-
darczego, uniemożliwiającego płatni-
kom wywiązywanie się i ^{ch}aktualne
płacenie wymienionych podatków bez
pośrednich, Ministerstwo Skarbu po-

licilo podwładnym sobie organom skarbowym w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, rozkładać na raty podatek dochodowy, jednakże na termin nie dłuższy jak do końca bieżącego miesiąca.

Przeniesienie uprawień z art. 94. Ustawy o Państwowym Podatku Przemysłowym na Dyrektorów Izb Skarbowych.

Ministerstwo Skarbu upoważniło na zasadzie części drugiej art. 94 ustawy z dnia 14. maja 1923 r. dyrektorów Izb Skarbowych a) do częściowego lub całkowitego umarzania kwot podatku przemysłowego, nieprzekraczającego w sumie 100 złotych, gdyby niszczenie tego podatku zagrażało egzystencji gospodarczej płatnika; b) do odrażania i rozkładania na raty należnego podatku przemysłowego za okres nie przekraczający trzech miesięcy z pobraniem ustawowych odsetek; c) do darowania skutków niedotrzymania terminu ustalonego dla złożenia zeznań o obrocie. Zarządzenie to, obciąża poważnie Ministerstwo Skarbu i przyczyni się do szybszego załatwienia odnośnych podań.

Skandaliczne pomysły w dziedzinie podatkowej.

Przy drugim czytaniu w Sejmie projektu o podatku dochodowym na wniosek posła Moraczewskiego przyjęto poprawkę, że za zyski bilansowe uważa się pensje i wynagrodzenia przekraczające 10 % od kapitału zakładowego.

Rażąca nieświadomość rzeczy. Co ma wspólnego kapitał zakładowy z pensjami pracowników. Przecież częstokroć wygórowane pensje są wypłacane pod presją związków, stowarzyszeń i innych organizacji, znajdujących się pod wpływem posła Moraczewskiego et consorcium.

Pozatem, jeśli jakieś przedsiębiorstwo dzięki energii właścicieli prosperuje i potrafi małym kapitałem obracać intensywnie i w ten sposób zatrudnić większą liczbę pracowników i dać im lepsze pensje, należy takie przedsiębiorstwo popierać, a nie karać w postaci zmuszania płacenia podatku dochodowego od sum, które zostały wydane pracownikom.

Uważamy, że należy dobitnie zareagować przeciw temu wnioskowi posła Moraczewskiego, bo ostatecznie przyjęcie tego wniosku doprowadzi do tego, że firmy będą albo zmniejszały pobory pracownikom, albo wyrzucały pracowników na bruk, bo komu się zechce płacić podatek dochodowy od wydatków.

Od poborów pracownicy sami płacą podatek dochodowy, a więc te sumy mają być podwójnie opodatkowane? Takie prawodawstwo nie mogłoby mieć miejsca w żadnym kraju i podziwiać należy, że sejm polski podobne wnioski przyjmuje. Że socjaliści zdążają do pogńębienia przemysłu i handlu i do stopniowej socjalizacji — nic dziwnego, bo to leży w ich programie, ale żeby Sejm in corpore popierał w takich wypadkach socjalistów-rzecz niezrozumiała.

Wszystko co jest nielogiczne i krzywdzące, nigdy nie przyniesie pożądanego plonu. Jeśli dzięki tej ustawie zbierze się o parę procent od kas skarbowych z podatku dochodowego więcej, dwa razy tyle się wyda na wsparcia dla powiększonej dzięki tej ustawie liczby bezrobotnych, bo każdy woli płacić podatek od faktycznego zysku. (Kupiec“.

Opodatkowanie wina i miodu.

W najbliższym czasie wejdzie w życie projekt rządowy ustawy o opodatkowaniu wina i miodu. W myśl projektu podatek ten będzie wynosił 1 zł. 20 gr. od litra dla win gronowych o zawartości niewyżej 16 % al-

kochołu; od win sztucznych 80 gr., rodzynkowych 40 gr., owocowych i miodu 30 gr., od moszczu owocowego 10 gr., od moszczu winnego 50 gr. za litr. Od wina musującego gronowego 6 zł. od butelki, od takiegoż wina owocowego 3 zł. od butelki.

Podatek obrotowy.

Nienależyte prowadzenie ksiąg obrotowych. Kompetencja władz skarbowych. Pozbawienie wolności, jako kara wyjątkowa.

Zeszyt 1 (rok 1925) „Orzecznictwo Sądów Polskich“ przynosi orzeczenie Izby Drugiej Sądu Najwyższego z dnia 4. listopada 1924 r. (Kr. 1318/24) w sprawie podatku obrotowego.

Płatnik podatku obrotowego za uchybienie przepisom ustawy z dnia 14. maja 1923 r. dotyczącym prowadzenia księgi obrotu, a mianowicie za niezapisywanie do księgi tej wszystkich swoich rachunków, ukarany został wyrokiem dwóch instancji (w Radoniu) grzywną i pozbawieniem wolności.

Na wyrok ten oskarżony wniósł skargę kasacyjną, w której żąda uchylecia zaskarżonego wyroku z powodu obrazy szeregu, wyszczególnionych w skardze artykułów ustawy z dnia 14. maja 1923 r. o państwowym podatku przemysłowym.

Skarga kasacyjna wskazuje między innymi obrazę art. 100, który za uchylenie się od ustawowej powinności podatkowej i za spowodowanie udaremnienia wymiaru albo uszczuplenia ustawowo należącego się podatku, przewiduje karę pozbawienia wolności od trzech miesięcy.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu, wydanem w tej sprawie ustalił, między innymi co następuje:

Jak wynika z ducha ustawy z 14. maja 1923 r., a w szczególności z treści ust. 2 art. 56 i art. 81 teje u-

stawy, podatek miesięczny obrotowy jest w rzeczywistości tylko zaliczka do podatku przemysłowego, którą niektórzy płatnicy są obowiązani, a niektórzy mogą wpłacać co miesiąc, ostateczne zaś niszczenie podatku przemysłowego następuje po upływie półrocza w kwocie, określonej przez Komisję Szacunkową (ust. 2 art. 56 i art. 81).

Powyższy pogląd znajduje poparcie w przepisie par. 31 rozporządzenia Ministra Skarbu z 27. czerwca 1923 r., w myśl którego płacenie podatku miesięcznego w nienależytej kwocie pociąga za sobą jedynie przymusowe ściągnięcie należnego podatku wraz z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnym.

Postanowienia karne ustawy z dnia 14. maja 1923 r. znają tylko jedyny wypadek odpowiedzialności karnej za uiszczenie podatku przemysłowego w mniejszej kwocie (art. 98) mianowicie przez wykupienie nienależytego świadectwa przemysłowego, z czego wynika, iż wszelkie inne wypadki świadomego, lub nieświadomego uiszczenia podatku przemysłowego w kwocie mniejszej od należnej, nie ulegają żadnej represji karnej.

Ustalony przeto przez sądy obu instancji czyn oskarżonego, polegając na niezapisywaniu w księdze obrotu wszystkich rachunków, a więc na uchybianiu wszystkim przepisom dotyczącym prowadzenia księgi obrotu w myśl art. 5 ustawy z dnia 14. maja 1923 r. i par. 9 rozporządzenia Ministra Skarbu z 18. lipca 1923 r. (poz. 616) zawiera w sobie znamiona wykroczenia z art. 97 ustawy z 14. maja, podlegającego orzecznictwu władz skarbowych (a więc nie sądowych przyp. od Redakcji), uiszczenie zaś miesięcznego podatku obrotowego w kwocie mniejszej od należnej w myśl przepisów, dotyczących podatku przemysłowego, nie ulega represji karnej.

Na mocy art. 106 ustawy z 14 maja 1921 r. kara pozbawienia wolności nie jest normalną, lecz może być zastosowana wyjątkowo w razie okolicznościowej ustawy postępowania karnego. Sąd Okręgowy, stosując tę karę obowiązany był ustalić obciążające okoliczności i uzasadnić potrzebę zastosowania tej kary wyjątkowej.

Wobec powyższego, konkluduje Sąd Najwyższy, zarzuty skargi kasacyjnej są zasadne, a uchybienia ze strony sądu okręgowego są o tyle istotne, iż powodują potrzebę uchylenia zaskarżonego wyroku.

(Tyg. Handl.)

Sprawy celne.

O postępowaniu celnym

Przy odprawie przesyłek celných przy urzędach celných, zalecało by się ażeby o ile możności właściciele interesów brali osobiście udział, a to dlatego, ażeby mieć możność obrony własnych interesów, jako też przekonać się w jaki sposób odbywa się celenie towarów. Oddawanie przesyłek słowych spedytorom nie jest zawsze dobrem, gdyż spedytorowie o ile nie posiadają specjalnego pozwolenia do celenia towarów, nie mogą być do rewizji celnej dopuszczono.

Kupcy otrzymujący towar dla własnego interesu mają prawo składania osobiście deklaracji celných dołączając do tychże przenałżne faktury, oraz specyfikacje.

Nadchodzące przesyłki z zagranicy winne być w przeciągu trzech dni przy urzędach granicznych (Chorzów-Lubliniec-Chebbie) 5 dni przy urzędach wewnętrznych (Katowice-Rybnik-Mysłowice) zgłoszone w urzędzie celnym.

Nie zgłoszenie w terminie przepisany pociąg za sobą „zgłoszenie z urzędu, oraz nieuwzględnienie faktur zaliczając natomiast 10 % akcydencji, co wpływa na podrożenie towaru.

Faktury, które powinny być dołączone do deklaracji celnej w myśl § 16 Dz. Ust. -- z r. 1921 powinny zawierać następujące szczegóły:
cechy i numery

dokładna nazwa towaru każdego gatunku
waga brutto i netto dla każdego gatunku towaru oddzielnie
cena towaru dla każdego gatunku towaru z osobna.

O ile waga towaru, pojedynczych gatunków tegoż, jakoteż i ceny odpowiadają wymaganym przepisom celnym, jednakowoż nazwa towaru nie odpowiada nazwie taryfowej, wtedy powinien urząd celny wezwać właściciela towaru lub też jego zastępcę do uzupełnienia faktury i to za pomocą następującej adnotacji, n. p. „Stwierdzam, iż towar należy odcieć do poz. taryfy 205/4b. data i podpis“ jeżeli nie nastąpi potwierdzenie jak wyżej podano faktura staje się nieważną i Urząd Celny zalicza 10 % akcydencji w myśl § 29 Dz. Ust. 11 z r. 1921.

Przy uzupełnieniu faktury t. j. przez podanie poz. taryfy należy być bardzo ostrożnym, jakoteż i pewnym tak dalece, ażeby Urząd Celny nie mógł za podanej poz. taryfy zakwestjonować. Jeżeli Urząd Celny musiałby podaną przez właściciela towaru poz. taryfę zakwestjonować, wtedy następuje konfiskata towaru, oraz 3-terokrotna kara, na zasadzie niemieckiej związkowej ustawy celnej z r. 1869.

Do celenia towaru powinny być dołączone bezwarunkowo faktury oryginalne, które są i dla Kupiectwa również bardzo potrzebne chcąc temu

zapobiec, należy przed oddaniem faktury sporządzić odpis teje i razem z oryginałem oddać Urzędowi Celnemu zaznaczając w uwadze deklaracji celnej „proszę o zwrot faktury oryginalnej odpis dołączam”. Po dokonanej rewizji urzędnik wręcza właścicielowi towaru fakturę oryginalną, której to odbiór należy na deklaracji potwierdzić.

Wynik rewizji wykonany przez urzędnika celnego musi być również przez właściciela towaru potwierdzony „z wynikiem rewizji zgadzam się” podpis.

Z wyrażeniem zgodności ocenia przesyłki należy być również ostrożnym gdyż bywają wypadki, iż pomimo wyrażenia zgodności okaże się, że towar został za wysoko oclony, w tym wypadku traci się prawo do reklamacji, przeto nie zawadzi wcale o ile właściciel towaru z wynikiem rewizji się nie zgodzi.

Oclona przesyłki powinna być w najkrótszym terminie wykupiona, jeżeli jednakowoż z powodów nieprzewidzianych właściciel do dnia 14-tego nie uczynił, przesyłka przechodzi po 10-tu dniowym terminie na własność Państwa i będzie w drodze licytacji sprzedana.

Reklamacje.

Jeżeli podczas rewizji towaru właściciel tegoż nie zgadza się z zastosowaniem poz. taryfy podanej przez Urząd Celny, jest powinnością urzędnika rewidującego na żądanie strony sporządzić odpowiedni protokół, wydzielić 2 próbki z towaru i przedstawić sprawę do Ministerstwa Skarbu Departament Cel do rozstrzygnięcia.

Zostanie jednakowoż przesyłka odprawiona w nieobecności kupca i tenże spostrzeże przy odpakowaniu towaru, iż takowy został mylnie oclony, przysługuje mu prawo wniesienia reklamacji do 30 dni od daty oclenia przez Urząd celny który odprawy dokonał.

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 3. marca 1925 r.

§ 1. Cło wywozowe, ustanowione w § 2 rozporządzenia z dnia 6. października 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87. poz. 832) na zboża, podwyższa się jak następuje:

Nazwa towaru

Poz. tar. celn., 247 Jęczmień, cło od 100 kg. zł. 15.—.

Poz. tar. celn. 248 Owies, cło od 100 kg. zł. 15.—.

§ 2. Pozycja 221 taryfy celnej nadaje się brzmienie następujące:

Nazwa towaru

Poz. tar. celn., 221. Otręby wszelkie, cło od 100 kg. zł. 15.—.

§ 3. Uzupełniając taryfę celną, ustanawia się cło wywozowe na paszę sztuczną, jak następuje:

Nazwa towaru

Poz. tar. celn., 251. Pasza sztuczna, cło od 100 kg. zł. 15.—.

§ 4. Uchyła się cło wywozowe od słoniny i szmalcu (poz. 222 tar. celn.), ustanowione w § 1. rozporządzenia z dn. 11. września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83. poz. 796).

**Członkowie popierajcie Wasz organ „Informator”
przez ogłaszanie się w nim i polecajcie to wszystkim.**

§ 5. Artykuły objęte §§ 1, 2 i 3 niniejszego rozporządzenia, nadane do przewozu koleją lub drogą wodną, najpóźniej w przeddzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, będą przy wywozie cłone w ciągu dni 14 od dnia, w którym to rozporządzenie wejdzie w życie, według stawek ostatecznie obowiązujących.

Przy wywozie otrąb jęczmiennych, w przypadkach odpowiadających warunkom, wymienionym w pierwszym ustępie niniejszego paragrafu, cło nie będzie pobierane.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

—o—

Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 27. lutego 1925.

Termin mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 12. grudnia 1924 r. o ulgach celnych Dz. U. R. P. z 1924. Nr. 108 poz. 977, przedłuża się nadal aż do naszego rozporządzenia.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. marca 1925 r. (Dz. U. R. P. 20.

Kredytowanie należności celnych.

W najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie, podpisane przez Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie kredytowania należności celnych. Rozporządzenie to jest od dłuższego czasu oczekiwane przez koła gospodarcze.

Powyższe rozporządzenie przewiduje udzielenie importerom kredytów na należności celne do wysokości pewnej ściśle ustalonej kwoty, przyczem ogólną sumą przyznawanych kredytów celnych określana będzie co pół roku przez Ministerstwo Skarbu. Z kredytu celnego będą miały prawo korzystać ci wszyscy, którzy zasługują na zaufanie,

oraz prowadzą zgodnie z obowiązującymi przepisami księgi handlowe. Kredyt celny będzie udzielany na towary, które służą do celów przemysłowych, względnie do wzmoczenia i potanienia produkcji, a więc na surowce, półfabrykaty, środki produkcji i artykuły pierwszej potrzeby. Udzielany kredyt celny będzie podlegać oprocentowaniu według stopy ustalonej przez Ministerstwo Skarbu, oraz będzie udzielany pod warunkiem złożenia, wystarczającego zabezpieczenia (w papierach procentowych, bankowych, listach gwarancyjnych, zabezpieczeniach hipotecznych etc.).

Kredytowane należności celne winny być uiszczone w terminie dwumiesięcznym od dnia wymiaru odnośnych należności celnych. W razie konieczności termin ten może być przedłużony przez Ministerstwo Skarbu do czterech miesięcy.

Niezależnie od powyższego rozporządzenia w najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie podpisane przez Ministra Skarbu, zawierające dokładne przepisy wykonawcze o kredytowaniu należności celnych.

Wysyłanie towarów opłacających cło.

Towary podlegające cłu wywozowemu, oraz towary zakazane do wywozu, lecz na których wywóz uzyskane zostało osobne pozwolenie, mogą być nadane zagranicę pocztą wyłącznie w urzędach pocztowych, znajdujących się w siedzibie urzędów celnych t. zw. urzędach pocztowo-celnych. Paczki te powinny być dostarczone urzędowi celnemu w stanie otwartym z dołączeniem wszystkich dokumentów pocztowych i celnych.

Postępowanie celne przy opakowaniach zwrotnych.

Wszelkie zagraniczne opakowania, z wyjątkiem worków, oraz uży-

wanych zagranicznych próżnych beczek drewnianych po nafcie i płynnych produktach naftowych, wprowadzaniu do obszaru celnego celem napełnienia urzędy celne mogą odprawiać w postępowaniu warunkiem na podstawie zabezpieczenia celnego.

Do powrotnego wywozu takich opakowań zagranicę wyznacza się termin 3 miesiący, licząc od dnia dokonania przewozowej odprawy celnej. Worki zagraniczne mogą być odprawiane w postępowaniu warunkiem wyłącznie za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu.

Używane zagraniczne próżne beczki drewniane po nafcie i płynnych produktach naftowych przeznaczone dla krajowych rafinerji, a wprowadzone celem napełnienia i wywozu zagranicę w stanie napełnionym odprawiają urzędy celne bez cła i bez zabezpieczenia celnego.

O wprowadzeniu kont zaliczkowych przy odprawach celnych.

Rozporządzeniem Min. Skarbu z dnia 5. 11. 1925 wprowadza się dla osób stale trudniących się sprowadzaniem towarów z zagranicy lub wywozu tychże zagranicę, zaliczenia z góry na pokrycie opłat, przypadających od przywożonych i wywożonych towarów. Osoby chcące wpłacać zaliczenia winny złożyć podanie do właściwej Dyrekcji ceł, która jest uprawniona zarządzić otwarcie im w urzędzie celnym imiennego konta zaliczeniowego (§ 2).

Z konta zaliczeniowego mogą być odpisywane wszelkie opłaty przypadające wedł. deklaracji celnych wzgl. kosztów celn. zaliczenia mogą być wpłacone do kas urzędów celnych, do kas skarbowych, oraz do Oddziałów Banku Polskiego (§ 3 i 4). Zaliczenia mogą być wpłacane do kas urzędów celnych raz dziennie. Po-

wtórna wpłata może nastąpić tylko w wypadkach wyjątkowych za zgodą kierownika urzędu celnego. Na przyjęte zaliczenia kasy urzędów celnych wydają pokwitowania na ogólnych zasadach. (§ 5).

Wpłaty zaliczeń do kas skarbowych lub do oddziałów Banku Polskiego uskutecznią się przy odpowiednich deklaracjach płatniczych z podaniem imienia i nazwiska, wpłacającego sumy, urzędu celnego, na rachunek którego dokonano wpłaty oraz tytułu wpłaty „zaliczenia“ na pokrycie opłaty z odpraw celnych“. Pokwitowania kas skarbowych wzgl. oddziałów Banku Polskiego winny strony składać we właściwym urzędzie celnym (§ 6). Pozostałości zaliczenia mogą być zwracane w całości na żądanie stron, lecz w takim razie konto zaliczeniowe ulega likwidacji. Rozporządzenie to weszło w życie od dnia 10. lutego r. b.

Cła Przymusowe w Jugosławji.

Także Jugosławja stosuje obecnie w całej pełni system protekcyjnistyczny w swojej polityce celnej, celem wychowania własnego przemysłu i zapewnienia skarbowi jak największych dochodów z ceł. Przygotowana obecnie nowa taryfa celna przyniesie prawdopodobnie poważnie podwyższenie ceł przywozowych.

Wprawdzie rząd nie uwzględnił dotychczas żądań przemysłowców o polieranie cła w zlocie, ale i także i dotychczasowa wysokość agia wynosząca obecnie 1.000 proc. (1-go stycznia 1919 r. — 40 proc.). Jest już stosunkowo bardzo wysoka, gdyż przy 1.200 proc. agio zostałaby już osiągnięty parytet złota.

Wobec takiego stanowiska Jugosławji jest kwestja zawarcia traktatu handlowego z tem państwem nadzwyczaj trudna. To też Włochy zawarły w czerwcu 1924 r. z Jugo-

sławją traktat taryfowy, a nie traktat oparty na klauzuli najwyższego uprzywilejowania.

Podobnie prasa niemiecka nawołuje obecnie do zawarcia traktatu z Jugosławją na podstawie taryfowej.

Jlu kolegów pozyskałeś już dla Towarzystwa i Związku?

Sprawa Gdańsk-Gdynia.

Stosunek nasz do przemysłu gdańskiego.

Korzystając z objęcia polską granicą celną swojego obszaru, Gdańsk stał się ziemią obiecaną dla niemieckiego przemysłu, znajdującego doskonałe miejsce do zakładania fabryk i domów importowych. Tem się też tłumaczy ta wielka ilość towarów, wyrabianych przez fabryki niemiecko-gdańskie zalewających wobec braku granicy celnej nasz rynek i podkopujących egzystencję naszego przemysłu. Nie da się zaprzeczyć, że nie posiadając zupełnej samowystarczalności, zmuszeni jesteśmy do importowania zagranicznych wyrobów, ale jeżeli mamy posługiwać się obcym towarem, to czynimy to otwarcie. Jeżeli sprowadzamy towary z Francji lub Niemiec, to wiemy, że one są francuskie lub niemieckie, regulowane umowami międzynarodowemi, podlegające cłom, dające dochody skarbowi Państwa, Fabryki gdańskie, których właściciele w sposób bezpośredni lub pośredni wywierają wpływ na kierunek Gdańska, bardzo dobrze nam znany, są tym ukrytym wewnętrznym wrogiem gospodarczym, który posiada najlepszą sposobność do szkodenia interesom Polski, społeczeństwo zaś nasze często przez nieświadomość, a jeszcze przez przyzwyczajenie lub obojętność, kupuje właśnie te obce wyroby, które produkuje nasz przemysł krajowy o war-

tości nie ustępującej wyrobom zagranicznym.

Związek Towarzystw Kupieckich z siedzibą w Poznaniu podaje do wiadomości kupców i konsumentów następujące gdańsko-niemieckie przedsiębiorstwa przemysłowe, względnie znane na naszym rynku artykuły gdańskie:

- 1) „Odol“-woda do ust, proszki i pasta do zębów.
- 2) „Sarotti“-czekolady i cukierki.
- 3) „Lach“-wódki gdańskie.
- 4) „Keiler“-wódki gdańskie.
- 5) „Ayoka et Co.“ wino musujące (szampan).
- 6) „Dr. Oetker“-budyń i cukier wanilowy.
- 7) „Kanolda“-karmelki śmietank.
- 8) „Aida“-fabryka czekolady.
- 9) „Leibnitz“-keksy (Gdańsk).
- 10) Blasberg i Szymański, Gdańsk, kasy ogniotrwałe.
- 11) Baltische Panzer Akt. Ges. — Gdańsk, kasy ogniotrwałe.
- 12) Danziger Verpackungsindustrie Akt.-Ges.

Prosimy Czytelników o podanie nam dalszych podobnych firm uzupełnienia powyższego zestawienia.

Przyspieszenie budowy portu w Gdyni. Program prac na rok 1925.

W związku z podpisaniem dnia 27. lutego rb. między p. Min. Przemysłu i Handlu, a przedstawicielami francusko-polskiego konsorcjum, budu-

jącego port w Gdyni, dodatkowej umowy o przyspieszenie budowy portu o jeden rok, otrzymuje „Polonia”, bezpośrednio z Ministerstwa Przemysłu i Handlu bliższe szczegóły o zmienionym obecnie planie robót w porcie Gdańskim na rok 1925.

Do końca roku będzie wybudowane molo północne, które wraz z gotowym już molem południowym o długości 550 metrów stanowi jedną z zasadniczych części budującego się portu.

Oddanych zostanie do eksploatacji 450 metrów nadbrzeża, wyłożonego betonem i granitem. Także ilość nadbrzeża, lecz tylko częściowo wykończono, a mianowicie pod wodą, zostanie wykonana do końca roku bieżącego.

Łącznie z temi robotami będą prowadzone roboty czerpalne, ale w tempie w dwójnasób przyspieszonym. Polegać one głównie będą na pogłębieniu kanału awantportu. Pozwoli to korzystać z nadbrzeża dużym ometrów.

Obok na łamaczach fał, będą umieszczone specjalne pierścienie za-

krętom, zagłębionym w wodzie do 8 betonowane, które pozwolą zatrzymywać się dużym statkom.

Ziemia, otrzymana z pogłębienia kanału, zużyta zostanie na stworzenie szerokiego nadbrzeża, na którym po odpowiednim zabetonowaniu i wzniesieniu staną liczne magazyny i przeprowadzone będą linje kolejowe. Budowa magazynów wyładunkowych rozpocznie się jeszcze w tym roku. Dotąd zbudowano już jeden obszerny magazyn z dwoma kranami, do których bezpośrednio władawuje się ładunek, przywieziony statkami.

Wkrótce stanie też specjalna stacja rozdzielcza, która pozwoli wagonom z materiałami budowlanymi podjeżdżać do samego miejsca robót.

Dzięki tym robotom do końca 1925 roku zostanie wybudowane to, co było projektowane w tym roku i w roku 1926. Ta część wybudowanego portu pozwoli korzystać z portu największym nawet okrętom morskim.

Wybudowany w roku bież. port będzie w stanie przyjąć około 40.000 ton towarów.

Całość zostanie ukończona w roku 1929.

Komunikaty.

W Sekretarjacie Związku w Katowicach są do nabycia następujące książki:

- 1) „Kalkulator“ egz. zł. 1.30. Przyteczna książka dla każdego kupca tak hurtownika jak detalisty.
- 2) Podatek dochodowy, egz. zł. 6...

Wskazówki praktyczne dla płatników podatku dochodowego.

Towarzystwa, które dotychczas nie podały lokalu, dnia i czasu swych zebrań, uprasza się o odwrotne podanie do Sekretarjatu Związku.

Różne.

Tranzyt z Holandji do Polski.

Z dniem 10. lutego br. rozszerzona została ważność niemieckiej wyjątkowej taryfy tranzytowej D. 30 na tranzyt z Holandji do Polski.

Zapisy firm na Targi w Pradze.

Na wiosenne targi w Pradze zapisało się 2168, z których 537 metalurgicznych, 565 włókienniczych i 124 przemysłu szklanego. Również silnie

będą reprezentowane firmy budowlane, drzewne, przemysłu skórzanego, konfekcyjne i elektrotechniczne.

Przetarg na farby i lakiery dla kolei.

Dyr. Kolei Państwowych w Gdańsku rozpięła przetarg na dostawę w ciągu roku 1925 w kwartalnych partjach niżej wyszczególnionych materiałów: Przetarg 130.000 kg. farb suchych rolnych, przetarg 11-gi 13.000 kg. lakierów różnych, przetarg 111-ci 50.000 kg. pokostu i oleju lnianego; przetarg IV. 15.000 firb gotowych: białej, zielonej i żółtej; przetarg V. 12.000 kg farby gotowej czarnej, przetarg VI. 10.000 firby gotowej szarej;

przetarg VII. 15.000 kg. farby gotowej czerwonej. Termin składania ofert, które należy przesać pod adresem Dyrekcji Kolei Państwowych w Gdańsku 3. kwietnia rb. o godzinie 12 w południe. Prekluzyjny termin nadsyłania próbek oferowanych materiałów wyznacza się na 22. marca rb. Otwarcie ofert wszystkich przetargów odbędzie się w Dyrekcji Kolei Państw. w Gdańsku, pokój 414, dnia 4. kwietnia 1925 r. przetargu 1-go, o godzinie 9, 2-go o godzinie 9 i pół, 3-go o godzinie 10, 4-go o godzinie 19 i pół, 5-go o godz. 11, 6-go o godzinie 11 i pół, 7-go o godzinie 12. Kaucja 5 procent. (Tyg. Handl.)

Безроботие.

(Według „wiadomości Statystyczn.“)

Data	Ogółem	Sosnowiec	Łódź	Śląsk	Uprawnieni do pobier. zasiłków
1924					
26. VII.	149.097	45.000	12.142	21.061	—
30. VIII.	159.820	48.000	11.230	28.750	—
27. IV.	155.245	45.000	10.730	32.210	—
25. X.	147.065	41.800	10.160	32.210	—
29. XI.	150.180	39.200	10.780	37.050	—
27. XII.	159.060	37.000	11.360	36.420	70.898
1925					
17. I.	168.880	40.000	8.410	38.300	75.299
24. I.	172.420	40.800	8.400	38.020	77.491
31. I.	175.020	40.000	9.130	38.909	78.472
7. II.	178.070	39.800	9.170	39.180	81.386

(Tyg. handl.)

Co można eksportować do Niemiec południowych?

Nasiona wszelkiego rodzaju. Konsulat w Monachjum przyjmuje i prosi o dokładne dane — a więc próbki i opisy co do gatunku urodzajności itp. Przetwory mięsne — szczególnie kiełbasa, która dzięki starannemu wykonaniu i dobrej przyprawie naprawdę konkuruje z wytworami niemieckimi.

Szczelna, ale tylko o tyle, o ile sprzedający udzieli kupującemu kredytu; konkurencja szczeci indyjskiej zarówno pod względem jakości, jak i warunków płatności jest groźna. Drzewo, szczególnie sosna, z półfabrykatów klepki dębowe do fabrykacji beczek na piwo. Pwna firma zapewnia

zakupno 100 wagonów klepek, dając 75 procent ceny kupna po okazaniu listu przewozowego — 25 proc. płatne w dolarach po otrzymaniu towaru. Na to zapotrzebowanie zaoferowano 7—8 wagonów z Polski. Trzeba działać tu szybko, bo nas zastąpi Jugosława. Wiklina-Chmiel może być sprze-

dawany w bardzo wielkich ilościach byleby tylko pod względem jakościowym odpowiadał chmielowi czeskiemu) t. zw. Zatec (Saaz). Ropa i przetwory naftowe nie wytrzymują konkurencji ropy amerykańskiej i rumuńskiej. Węgiel (szczególnie śląski) ma dotąd wielkie powodzenie.

Żdania kupieckie.

Prawdziwego kupca poznaje się nie wtedy, gdy konjunktury są sprzyjające, ale wtedy, gdy one przedstawiają się jaknajgorzej.

Im agent ma więcej reprezentacji, tem gorszy z niego przedstawiciel.

Kto się nie upomina, ten się nie doczeka regulacji rachunków.

Każdy kupiec stara się utrzymać stale dobrych klientów. Ażeby tego dokonać, potrzeba również stale reklamować swoje przedsiębiorstwo.

Ręczęc za kimś, pamiętaj o tem, że udzielasz pożyczki.

Reklama — to najdonioślejszy ołos interesu, a kto nie krzyczy, tego głosu się nie słyszy.

Kto nie docenia konkurencji, ten przecenia siebie.

Składajcie na „Dom Kupiectwa Polskiego“. Składki przyjmuje Sekretarjat Związku w Katowicach, ulica Andrzeja 6.

A. Kościelniak

Katowice

Bytom

3. Maja 5.

Tarnogórska 2.

Wszelkie artykuły męskie

wobec korzystnego zakupu bardzo korzystnie.

Płaszcze gumowe i wełniane.

Spółka Stolarska

Tow. Akc. w Poznaniu

Oddział Katowice

ul. 3-go Maja 26. Telefon nr. 1898.

Sprzedaj

mebli

**wszelkiego rodzaju
z własnych fabryk**

Węgiel

koks hutniczy i brykiety

dostarcza z

Kopalń Skarbowych Skarboferm

z szybów Król. Bielszowice
i Knurów

P. Kopieczny

Katowice, Wojewodzka 50.

Wicepreses Polsk. Związku

Kupców węglowych

Województwa Śląskiego.

J. Smoczyk

Katowice

ulica 3-go Maja 7.

Telefon 1494.

Zegary / Zegarki złote
i srebrne / Omega / Longines
/ Schaffhausen /
Doksa i inne.

Bizuterja, złota i srebrna
Stuńce.

PAŁARNIA KAWY

ELWE

Właśc.: Leppich i Wieczorek

KATOWICE BOGUCICE

Telefon 1147
P. K. O. 302 834

Hurtownia cacao, herbaty, to-
wary korzenne w opakowaniu
i luźne :-: SPECJALNOŚĆ :
Mieszanka 20% kawy, 80% kawy
słodowej — Dobry i tani napój
dla biedniejszych i zamożnych
Prosimy uważać
na nasz odznak

ELWE

Haase i Mędlewski

Ziemiopłody
i przetwory
młynarskie

Katowice

Telefon 1385

Dajemy dogodny

Kredyt na węgiel

u nas zakupiony.

Spółka Przemysłowo - Górnicza z o. o.
Katowice, ul. Poprzeczna 14.

Telefon nr. 392. Adr. telegr.: Górnik, Katowice.
(4102-56)

Baron i Flieger

Właśc.: St. Flieger i W. Jerzykiewicz
Katowice, ul. św. Pawła 3

Hurtownia Drogeryjna

Chemikalia, Farby, Lakiery.

Carbolineum. Kreda spławiana
Gips, Pokost, Terpentyna
Octowa esencja luźno i w butelkach
Benzyna, Klej w tabliczkach i w beczkach
Kalaonia, Grafit, Natron, Naftalina, Rycynus
Potaż, Salmiak, Siarka, Ultramarjna

==== Najtańsze źródło zakupu. ====
Import. Tel. 1187 i 788, po zamknięciu biura 542 Eksport.

54280

1925.26

Pracownia Bankowa

*Górnośląski
Bank Handlowy*

Sp. Akc.

*Katowice,
ulica Młyńska nr. 3.*

Oddziały:

Mikołów,

Rybnik,

Tarnowskie Góry,

Żory.

Załatwia

wszelkie interesy bankowe.